

Täysistunto

Torstai 7.11.2024 klo 16.00—20.57

10. Lakialoite laiksi metsästyslain 41 a §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 19/2024 vp Jenni Pitko vihr ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.14 **Jenni Pitko vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Salametsästys on yksi suomalaisen luonto- ja metsästyspolitiikan merkittävistä ongelmista. Salametsästyksestä kärsivät niin luonto ja sen eläimet kuin luonnonsuojelua tekevät viranomaiset ja muut toimijat sekä asianmukaisesti ja lainkuuliaisesti toimivat metsästäjät. Tällä lakialoitteella, jonka olemme valmistelleet yhdessä kansanedustajakollegani Tiina Elon kanssa, haluamme tuoda keskusteluun uuden keinon puuttua salametsästyksen ja sen aiheuttamiin haittoihin. Ehdotamme, että lakiin lisättäisiin säädös siitä, että alueilla, joilla on tapahtunut su-
teen, karhuun tai ilvekseen kohdistunutta salametsästystä, voitaisiin määrääjäksi kieltää poikkeusluvien myöntäminen sen lajin metsästyksen, johon salametsästys on kohdistu-
nut. Myös alueelle mahdollisesti myönnetyt poikkeusluvut voitaisiin keskeyttää tai peruut-
taa, mikäli salametsästystä ilmenee.

Kuluneen puolentoista vuoden aikana olemme joutuneet todistamaan Lapinlahden poik-
keuksellisen törkeää salametsästysvyyhtiä. Nuo tapahtumat ovat poikkeuksellisia laajuus-
dessaan ja törkeydessään ja järkyttäneet suuresti suomalaisia, mutta salametsästys itses-
sään on valitettavan yleistä. Pari esimerkkiä vain tältä kuluneelta vuodelta: Keväällä syy-
teharkintaan siirtyi tapaus, jossa miehen epäillään ajaneen moottorikelkalla suden kuo-
liaaksi. Helmikuussa Pohjois-Savon käräjäoikeus tuomitsi törkeästä metsästysrikoksesta
miehen, joka oli autolla ajanut takaa sutta ja lopulta ajanut sen yli tappamistarkoituksessa.
Esimerkkejä on paljon lisää viime vuosilta. Luonnonvarakeskukselle toimitetuista susien
raadoista löytyy toistuvasti jälkiä laittomasta ampumisesta, vaikka niiden kuolinsyy olisi-
kin ollut joku muu. Iso osa susien kuolemista jää tuntemattomaksi. Tutkijoiden mukaan
näissä todennäköisin syy on salametsästys.

Arvoisa puhemies! Salametsästys on piilorikollisuutta. Asiantuntijoiden mukaan jopa
90 prosenttia kaikesta salametsästyksestä jää pimentoon. Salametsästys on myös rikolli-
suutta, joka vaikuttaa paikallisyhteisöihin. Tutkimustiedon mukaan salametsästäminen hy-
väksyttävyyks on suomalaisten silmissä laskenut vuosien myötä ja nykyään hyvin suuri

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

enemmistö tuomitsee salametsästyksen. Silti siihen ei välttämättä uskalleta puuttua esimerkiksi pelon vuoksi.

Tämän aloitteen tarkoitus on tehdä näkyväksi ne seuraamukset, joita salametsästyksellä välttämättä on paikallisesti ja mahdollisesti myös laajemmin suurpetokantoihin. Ilves, karhu ja susi ovat kaikki lajeja, joiden suojelusta voidaan poiketa vain poikkeusluvalla. Siksi poikkeusluvan ulkopuolella tapahtunut laiton metsästys väistämättä heikentää suojeltavan lajin tilannetta enemmän kuin mitä poikkeuslupien perustana on käytetty. Salametsästyksen täytyy vaikuttaa sekä olemassa oleviin että mahdollisesti myönnettäviin lupiin.

Tällä aloitteella annettaisiin myös paikallisyhteisöille ja lainmukaisesti toimiville metsästäjille yksi väline lisää puuttua laittomaan metsästyksen. Samalla myös luodaan kannustinta sille, että paikallisyhteisö ei hiljaisella hyväksynnällään salli salametsästystä. Salametsästys haittaa luotettavien kanta-arvioiden tekemistä suurpedoista. Etenkin suden osalta kannan kehityksessä lähihistoriassa salametsästyksellä on ollut suuri merkitys. Salametsästys vaarantaa uhanalaisten lajien selviämisen. Näin salametsästys vaarantaa koko suomalaisen luontopolitiikan ja luonnonvarapolitiikan toimivuuden, luotettavien kanta-arvioiden vaikeutumisen, ja sallittua määrää suuremman metsästyksen kautta vaarantuvat myös perusteet, joilla säännellään täysin laillisesti toimivien metsästäjien toimintaa. Siksi salametsästyksen puuttumiseen tarvitaan lisää keinoja. Lakialoitteemme on näistä yksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Polvinen, olkaa hyvä.

20.19 Mikko Polvinen ps: Arvoisa puhemies! Tämä vihreiden lakiesitys on kohtuuton ja jälleen yksi esimerkki siitä, kuinka metsästys- ja maaseutukulttuuria yritetään säädellä ja rajoittaa ylimitoitetuilla sekä epäilyttävillä ratkaisuilla. Tämä on jatkumoa edellisen vihervasemmisto-keskustahallituksen luomalle maaseudun ja sen ihmisten vastaiselle politiikalle. Olen kuullut pyyntöjä, että ei puhuttaisi edellisestä hallituksesta, mutta kun sitä samaa ilmaa tulee saliin tällaisten esitysten kautta, niin aika ei pääse kultaamaan muistoja menneistä maaseudun ihmisten saati metsästäjien silmissä.

Salametsästys on tuomittava, mutta tämän lakiesityksen perusteet ontuvat. Rangaistus, jossa syyttömiäkin ihmisiä rangaistaan, on uskomaton ehdotus. Miten tällaista voidaan edes vakavasti ehdottaa? Onko tältä vuosisadalta yhtään esimerkkiä tällaisesta lainsäädännöstä länsimaissa? Nyt ehdotuksen mukaan pelkän rikostutkinnan aloittamisen vuoksi pitäisi lopettaa alueella metsästäminen vaikka kolmeksi vuodeksi kaikilta alueen metsästäjiltä. Kun tähän soppaan lisätään Suomessa toimivat luontojärjestöt, jotka mahdollisesti tehtailevat myös perusteettomia tutkintapyyntöjä, niin käytännössä luonnonsuojelijat voisivat halutessaan lopettaa metsästäminen mielivaltaisesti. Ei tällaista lakiesitystä voi kannattaa, ei maaseudun ihmisten, ei metsästäjien, ei koiranmetsästysharrastajien eikä tämän kollektiivisen rangaistusmallin vuoksi.

Istuvan hallituksen ohjelmassa linjattiin, että suden kannanhoidollinen metsästys sallitaan maaseutujen turvallisuuden takaamiseksi. Tämä on ainoa tapa, jolla edistetään maaseudun ihmisten uskoa esivaltaan. Se, että edellinen hallitus tuhosi maaseudun elämisen ehtoja, on valitettavasti näkynyt myös maaseudun arjessa. Kun tuolla maaseudulla liikkuu, niin näemme yhä enemmän tyhjiä koirankoppeja ja tyhjiä asuntoja. Maaseudun ihmisten keskustalainen korkkiruuvi on saanut väen muuttamaan kaupunkeihin. Ei voi enää harrastaa esi-isien ajoista saakka tuttua geeneissä olevaa elämäntapaa: eränkäyntiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

Miettikääpä, miltä tuntuu, kun vanhemmat joutuvat kainuulaisittain sanottuna ”syän kinttaan peukalossa peläten” laittamaan lapsensa koulumatkalleen bussipysäkille, jonka läheisyydessä on havaittu susilauma. Se tekee tunnelman perheessä hyvin vakavaksi. Ja se, että tämä mielettömyys on teidän toimestanne betonoitu Euroopan unionin syvimpään ytimeen, asettaa maaseudun hylkäämisen vieläkin vakavampaan asentoon, ja kaikki tämä vapaaehtoisesti. Virossa on tilanne toinen, Ruotsissakin kaadetaan susia. Siellä kansa on päättänyt toisin.

Ja mitä nyt sitten? Meille tuodaan tällainen vielä entistä mielikuvituksellisempi esitys siitä, että Suomi, meidän isänmaamme, alkaisi joukkorankaisemaan metsästäjiä pelkästä salakaatoepäilystä. Tämähän olisi sama kuin jos kaupunginteatteri suljettaisiin kolmeksi vuodeksi, jos siellä olisi rikosepäily. Sekö olisi oikein? Mielivaltaiset rikosilmoitukset voisivat laittaa Kiasman kiinni tuosta noin vaan. ”Ajatelkaapa ite”, sanotaan.

Me perussuomalaiset puolustamme heitä, joiden elinkeino ja elämäntapa ovat vaarassa hallitsemattoman petokannan takia. Lampurit kärsivät, metsästysmatkailu kärsii, myös heille tilanne on aivan kohtuuton. Ei tämä nykytilanne ole minkään vapaan yrittämisen ja itsensä elättämisen ja elämän mahdollistava tältä osin. Me tarvitsemme ratkaisuja, jotka mahdollistavat kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisen pikaisesti, emme uusia rangaistuksia metsästäjille. Tämä ongelma ei lähde sillä, millä se on tullutkin. Ei metsästäjien tarpeeton kurittaminen ole ratkaisu mihinkään — kohtuus kaikessa, suurpetojen määrässäkin.

Kyllä suurpedot ovat osa Suomen luontoa, mutta niin ovat metsäpeuratkin, joita suurpetojen räjähdysmäinen määrä uhkaa. Metsäpeuran lajin selviämisen vastuu on Suomella. Metsäpeuroja on vain Suomessa ja vähäinen määrä Venäjällä, jossa tilanne heikkenee metsäpeuran osalta edelleen. Tilanteen tekee vielä vakavammaksi metsäpeuran osalta se, ettei Suomi mielestäni edes itse noudata lakia Ystävyyden puistosta, ja siihen kuuluva Kuhmossa sijaitseva Elimyssalon metsäpeurojen suojelualuekin on muuttunut suurpetoreservaatiksi. Ja tähän ei vihervasemmisto—keskusta kiinnitä mitään huomiota — kaksoisstandardi, minä sanon.

Tämä lakiesitys on parempi unohtaa saman tein. Esityksen viesti on maaseudun ihmisiä ja yhteisöllisyyttä repivä, maaseutukuvaa heikentävä, epätasa-arvoistava, yrittämistä haittaava ja tärkeän, väljään asutun seudun houkuttelevuutta heikentävä esitys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

20.24 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteen tarkoituksena on rajoittaa kannanhoidollista metsästystä, jos on havaittu salametsästystä esimerkiksi suurpetojen, eli karhun, ilveksen ja suden, osalta. Tämä ei ole mielestäni tasa-arvoista, koska ei eri alueita voi asettaa eriarvoiseen asemaan. En kannata tätä lakialoitetta.

Lakialoitteen perusteluissa ei käsitellä ollenkaan sitä, minkä vuoksi ylipäättään tapahtuu suurpetojen salametsästystä Suomessa. Esimerkiksi suden lihaa ei käytetä ravintona, ja susista ei pahemmin rahallista tuottoa tule, joten syy löytyy muualta. Syy, miksi Suomessa salametsästetään suurpetoja, liittyy petoeläimien määrän lisääntymiseen sekä vaikutuksiin niissä maakunnissa, joissa suurpetoja esiintyy. Salametsästys on tuomittavaa, mutta ei tällaisilla lakialoitteilla.

Arvoisa puhemies! Puhutaanpa hieman sudesta: Luonnonvarakeskuksen kesäkuussa 2024 julkistetun suden kanta-arvion mukaan kokonaan Suomen puolella elävien susilau-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

mojen määrä on kasvanut Suomessa noin 11 prosenttia. Metsästäjäliiton mukaan raportoitukin kanta mahdollistaa suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisen Ruotsin tapaan, vaikka kanta-arviossa on kyseenalaisuuksia. Sudet tappavat yhä suuremmissa määrin metsästyskoiria sekä maatilojen eläimiä ja lemmikkejä. Lisäksi sudet kohtaavat yhä useammin ihmisiä eivätkä koe ihmistä yhtä suurena uhkana kuin ennen. Susivahinkoja kohdistuu enenevässä määrin sekä tuotantoeläimiin että koiriin. Onkin selvää, että suden kannanhoidollinen metsästys on välttämätöntä sosiaalisen kestävyys- ja turvallisuuden turvaamiseksi, ihmisarkuuden palauttamiseksi sekä salametsästyksen vähentämiseksi. Tästä on saatu tutkimustietoa esimerkiksi vuodelta 2017, jolloin todettiin, että kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen vuonna 2015 vähensi merkittävästi salametsästystä.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisille suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen edistäminen on ollut koko ajan selkeä tavoite, jota on usean vaalikauden aikana yritetty edistää kaikin tavoin. Nyt se on kirjattuna hallitusohjelmaan. Kannanhoidollisen metsästyksen avulla varmistetaan, että ihmiset voivat tuntea olonsa turvallisiksi kaikkialla Suomessa, myös suurpetoalueilla. Maa- ja metsätalousministeriö onkin asettanut suurpetojen poikkeuslupia valmistelevalle työryhmälle. Heinäkuussa tulivat ensimmäiset esitykset, jotka ovat mahdollistaneet vahinkoperusteiset luvat, ja tämän kuun eli marraskuun lopussa on työryhmä luvannut antaa selvityksen muista lakiesityksistä. Kannanhoidollisen metsästyksen toteuttaminen siis etenee. Tämä viesti on tärkeä erityisesti maamme valvotuille metsästäjille. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

20.28 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Salametsästys on meillä Suomessa olemassa oleva ongelma. Edustaja Pitko omassa puheenvuorossaan nosti tästä esimerkkejä. Kyse on piilorikollisuudesta, josta vain pieni osa tulee viranomaisen tietoon. Me tarvitaan näiden rikosten kitkemiseen nykyistä tehokkaampia keinoja, ja siksi olemme tehneet edustaja Pitkon kanssa tämän lakialoitteen.

Keskeinen tekijä salametsästyksen jatkumisessa on se, että sitä siedetään tai hyväksytään lähiyhteisössä. Tekijät eivät jää kiinni, jos tähän rikolliseen toimintaan ei haluta tai uskalleta paikallisesti puuttua. Tärkeä keino salametsästyksen paljastumiseen on se, että paikallisyhteisöjä tuetaan tuomaan laitonta metsästystä esiin. Yksi keino tähän on kannustimien luominen sille, että yhteisöissä pyritäisiin puuttumaan salametsästyksen ja ennen kaikkea ennalta ehkäisemään sitä nykyistä tehokkaammin. Siihen tämäkin lakialoite tähtää.

Siksi siis esitämme edustaja Pitkon kanssa tällä lakialoitteella, että metsästyslakia päivitetäisiin siten, että suurpetojen kannanhoidollisia pyyntilupia tulisi määräajaisesti rajoittaa sellaisen riistanhoitoyhdistyksen alueella, jolla on todistettusti tapahtunut suteen, karhuun tai ilvekseen kohdistunutta salametsästystä. Tämä rajoitus toteutettaisiin niin, että luvat eväittäisiin nimenomaan sen lajin osalta, johon laitonta pyyntiä on kohdistunut, eli jos esimerkiksi sutta olisi salametsästetty, rajoitus kohdistuisi suden kannanhoidollisiin lupiin.

Tämän esityksen tavoitteena on lisätä metsästyksensäntien ja riistanhoitoyhdistysten mahdollisuuksia puuttua laittomaan metsästyksen ja ennen kaikkea ehkäistä ennalta metsästysrikoksia, kun kiinni jääminen tarkoittaisi lupien epäämistä koko riistanhoitoyhdistyksen alueella.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

Arvoisa puhemies! Valtaosa metsästäjistä toimii vastuullisesti eikä hyväksy salametsästystä. Tämä on tärkeää muistaa ja todeta tässä keskustelussa. Emme kuitenkaan voi sulkea silmiä siltä, että salametsästystä tapahtuu ja että sitä ei aina paikallisyhteisöissä yksiselitteisesti tuomita. On karua, että Luonnonvarakeskuksen arvioiden mukaan suden yleisin kuolinsyy on Suomessa viime vuosina ollut salametsästys, ja Ruokaviraston tarkistamista susien ruhoista noin kymmenesosasta on löytnyt aiempia ampumavammoja.

Arvoisa puhemies! Suuri vastuu salametsästyksen valvonnasta on poliisilla ja erävalvonnalla. Käsittelimme tänään aiemmin hallituksen esitystä erävalvonnan tehostamiseksi. Vaikka erätarkastajien toimivaltuuksia laajennetaan, ovat niin poliisin kuin erävalvonnankin resurssit varsin rajalliset, ja siksi ehdotamme tällä lakialoitteella yhtä uutta keinoa salametsästyksen kitkemiseen.

Kuten edustaja Pitko totesi, yksi salametsästyksen keskeinen ongelma on, että se vaikeuttaa suurpetojen kannanhoitoa ja heikentää kantojen kehityksen arviointia. Salametsästäjät siis vaikeuttavat edellytyksiä lailliseen, poikkeusluvalla tapahtuvaan kannanhoidolliseen metsästyksen. Silloinkin kun salametsästyksellä yritetään laittomin keinoin ehkäistä vahinkoja, sillä voi olla vakavia haittoja lisääviä vaikutuksia: esimerkiksi jos salametsästys aiheuttaa susilauman hajoamisen, laumasta erkaantuneet sudet voivat hakeutua entistä herkemmin ihmisasutuksen läheisyyteen.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan vielä tähdentää, että aloitteemme mukaisella ehdotuksella ei ole vaikutusta vahinkoperusteisten lupien myöntämiseen tai vaaraa aiheuttavien yksilöiden poistamiseen ja tappamiseen. Se koskee ainoastaan niin sanotulla kannanhoidollisella perusteella myönnettäviä lupia.

Ja aivan lopuksi totean, että on tärkeää, että me myös täällä eduskunnassa ja tässä salissa yhdessä etsimme keinoja siihen, miten suurpetojen ja ihmisten rinnakkaiselo tässä Suomenmaassa paremmin voisi toteutua, niin että myös suurpedoilla on tila meidän luonnossa osana meidän arvokasta, monimuotoista luontoa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

20.32 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Kommentoin joitakin asioita, mitä keskustelussa tuli esille.

Ensinnäkin tähdennän tietenkin, että aloitteemme toteutuessaan ei lopettaisi kaikkea metsästystä alueella, jossa salametsästystä on todistetusti tapahtunut, vaan tätä kyseistä lajia koskevan poikkeusluvalla tapahtuvan kiintiömetsästyksen eli niin sanotun kannanhoidollisen metsästyksen. Mielestäni tämä on vain ja ainoastaan loogista, että jos on kyse uhanalaisesta lajista, jota lähtökohtaisesti poikkeusluvalla metsästetään, ei voi olla rinnakkain sekä laillista metsästystä että laitonta metsästystä. Kannan elinvoimaisuuden turvaamisen kannalta on välttämätöntä rajoittaa tällöin laillista, jos me emme pysty siihen laittomaan puuttumaan. Tarkoitus tietenkin on, että juuri siihen laittomaan me pystyisimme puuttumaan eikä tämmöiseen tilanteeseen sitten jouduttaisi. Itsessään jo toivoisin, että tämänkaltaisen lakialoite toimisi ennalta ehkäisevästi salametsästyksen suhteen.

Kyse ei myöskään ole kollektiivisesta rangaistuksesta. Lähtökohtaisesti metsästäminen tai erityisesti uhanalaisen lajin poikkeusluvalla metsästäminen ei ole kenenkään oikeus, vaan se on erikseen annettu tämmöinen johonkin syyhyn perustuva lupa, ja tällöin lupa voidaan totta kai myös perua. Salametsästyksessä rikosoikeudellinen vastuu on aina ja ainoastaan tekijällä, jota rikoslain perusteella rangaistaan asianmukaisesti. Me emme kannata

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

kollektiivista rangaistusta koko metsästäjäyhteisölle. Tämän metsästyksen rajoittamisen taustalla on tärkeää yleisen edun turvaaminen eli kyseisen eläimen elinvoiman säilyttäminen.

No, lakialoitteemme on yksi ratkaisu salametsästämisongelmaan. Jos se ei tällaisenaan kelpaa, kuulen mielelläni, mitä muuta me voisimme asian eteen tehdä. Niin kauan kuin meillä ei ole tehokkaita keinoja puuttua salametsästykseseen, saa ongelma jatkua, ja tämä on pois erityisesti kaikilta laillista ja vastuullista metsästystä harrastavilta ihmisiltä.

Ja kuten edustaja Elo puheessaan huomioi, salametsästys itse asiassa pahentaa myös suurpetojen aiheuttamia ongelmia. Metsästys ei kohdistu välttämättä järkeviin yksilöihin, vaan se hajottaa laumoja, ja hajonneista laumoista useammin yksilöt lähtevät vaeltamaan yksinään ja tulevat esimerkiksi etsimään ravintoa ihmisten pihoilta, mikä koetaan Suomessa ongelmaksi suurpetojen osalta.

Lopuksi haluaisin sanoa, että metsäpeuran elinympäristöjen katoaminen on merkittävin syy metsäpeuran katoamiseen, ei niinkään sudet. Aikoinaan metsäpeura ja susi ovat eläneet rinnakkain Suomenmaalla. Toivon, että saisimme yhdessä metsäpeuran kantoja parannettua Suomessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Polvinen, olkaa hyvä.

20.36 Mikko Polvinen ps: Arvoisa puhemies! Sieltä vihreistä pyydettiin rakentavaa keskustelua. Kuhmon kaupungissa on ollut kaksi suurpetotyöryhmää, missä osallisena ovat olleet kaikki paikalliset puolueet, myös vihreät, ja molemmilla kerroilla suurpetotyöryhmä on saanut yksimielisen näkemyksen siitä, kuinka näitä ongelmia tulisi hoitaa. Näitä Kuhmon suurpetotyöryhmän raportteja ei ole valitettavasti täällä eduskunnassa tarpeeksi kuultu.

Tämä suurpeto-ongelma on monisyinen. Tässä on monenlaisia erilaisia vaikuttimia, miksi sosiaalinen kestävyys paikkakunnalla ei onnistu. Yksi syy on haaskaruokinta. Kuhmossa on kymmeniä haaskoja, aivan turhaan. Metsästäjät eivät halua näin paljon haaskoja metsiin. Metsästys kärsii, koska metsästäjät eivät pysty lähtemään metsästämään muun muassa karhua kovinkaan turvallisista mielin, koska siellä metsässä on niin paljon haaskoja, että metsästys voi näyttää lähes joka kerta siltä, että joltain haaskalta on lähdetty. Vihreitten laidasta on lähtökohtaisesti ajateltu, ainakin paikallisesti, toisin, ja mieli on sitten muuttunut, kun on keskusteltu, että eivät nämä haaskat ole metsästäjien tahdosta siellä. Ne haittaavat metsästystä, ne haittaavat turvallista toimintaa sillä alueella, missä suurpedot ovat kesyntyneet.

Suuri kysymys on sosiaalinen kestävyys, ja siihen pitäisi meidän kaikkien pyrkiä, sosiaaliseen kestävyys, toki niitten kantojenkin kestävyys ja taloudelliseen kestävyys. Tuossa edustaja Pitko sanoi tästä metsäpeuran lajinkestävyydestä. On totta, että metsäpeuran elinolosuhteet ovat metsien kaatamisen vuoksi kaventuneet, se on myönnettävä, mutta juuri sen takia Elimyssalo ja Ystävyysden puisto — ja laki Ystävyysden puistosta — Kuhmossa ja myöskin Venäjän puolella on perustettu ja laki on olemassa, että metsäpeura-alueita suojellaan. Sillä alueella on tällä hetkellä suurpetojen reservaatti. Siellä on suurpetoja ja näitä kuvauskojuja ympärillä niin paljon, että metsäpeurat eivät siellä pysty vasaamaan rauhassa. Meillä on tällaisia paikallisia ongelmia, mitä täytyy katsella vähän niin kuin kolikon molemmilta puolilta. Kuhmon suurpetokyselyn tutkimukset helmikuulta 2023 osoittavat, että 87 prosenttia vastanneista kokee, että se on haitannut metsästyskoiril-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

la metsästystä, 80 prosenttia on sitä mieltä, että haaskaruokinnasta on haittaa, 86 prosenttia on sitä mieltä, että haaskaruokintaa tulee rajoittaa, ja 68 prosenttia on sitä mieltä, että suurpetotilanne haittaa kunnan vetovoimaa.

Minusta ratkaisu tähän kysymykseen löytyy sieltä paikalliselta tasolta paljon paremmin kuin sanelemalla Kehä kolmosen ulkopuolelta, saati Euroopan unionista. Ja sen takia pidän hyvänä, että tämä nykyinen hallitus on valmis tarkastelemaan haaskalakia niin, ettei se kesyynnyttäisi ja toisi sellaisia suurpetolaumoja, jotka ovat kesyinä vaarallisia paikallisille ihmisille ja tuovat sosiaalista haittaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

20.39 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Lyhyesti tähän vielä totean: Kiitos edustaja Polviselle rakentavasta puheenvuorosta koskien näitä ongelmia siellä paikallisesti. Toki itse nyt en asu niillä seuduilla, en niin tarkkaan näitä paikallisia kysymyksiä tunne, mutta kiitos, kun niitä tässä nostitte esiin.

Ajattelen, että varmaan on juuri näin, että näissä haaskoissa on monia ongelmia, ja se, jos suurpedot vaikka kesyntyvät niiden kautta, ei sitten ole toivottavaa kehitystä sen kannalta, että ne pysyisivät ihmiselle pelokkaina, mikä on tietenkin se lähtökohta siinä, että ne eivät hakeudu ihmisten pihapiireihin. Ajattelen, että toivottavasti esimerkiksi tätä asiaa voidaan hyvässä yhteistyössä sitten edistää ja tarkastella.

Vielä tähden tähän loppuun, että tämä edustaja Pitkon kanssa tekemämme aloitehan koskee nimenomaan salametsästystä ja haluamme löytää ratkaisuja siihen, miten tätä laittontaa toimintaa pystytään ennaltaehkäisemään ja estämään ja vähentämään, ei niinkään metsästystä kokonaisuutena. Pidetään erillään nämä kaksi asiaa, kun keskustellaan, ja silloin varmasti voidaan myös rakentavasti löytää ratkaisuja niihin haasteisiin, mitä ihmisten ja suurpetojen yhdessäolon osalta sitten kuitenkin on, ja kyllä vihreätkin niitä haasteita myös tunnistavat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Polvinen, olkaa hyvä.

20.41 Mikko Polvinen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Elolle ja edustaja Pitkolle vain tästä salametsästyksestä: Ei tämä salametsästys niin yleinen ongelma ole kuin mitä tässä esityksessä tuodaan esille. En halua esittäytyä rikollisten puolustajana — salametsästys on rikos, ja sillä siisti — mutta se, että paikallinen metsästysyhteisö, metsästysperheet kotona kokisivat, että talossa on aina rikollinen, kun talossa on metsästäjä: on miehiä, on naisia, on nuoria metsästäjiä, jotka tekevät tämän suoraselkäisesti, puhtaasti, laillisesti ja välttelevät kaikkea, mikä liittyy salametsästyksen. Sen takia toivon, että sitä paikallista metsästäjäporukkaa arvostetaan, suomalaisia metsästäjiä arvostetaan. Tuodaan tämä sosiaalinen hyväksyntä lähelle näillä kannanhoidollisilla metsästysluvilla näille suurpedoille, että löydetään sellainen tasapaino, että sosiaalinen paine siellä myös paikallisesti tuo enemmän mahdollisuuksia välttää tätä salametsästystä.

Tämä sosiaalinen hyväksyntä, minkä olette tuoneet tässä esille, on varmaan osin totta siltä osin, että kun sitä kantaa ei hoideta asianmukaisesti, niin voi olla, että homma lähtee jossain tilanteissa lapasesta, ja näitä esimerkkejä on Suomessa. Enkä minä sano sitä, että se pitäisi hyväksyä, mutta sen sanon, että se ilmiö on otettava huomioon. Jos halutaan ratkaista tämä ongelma, niin se tulee sosiaalisen hyväksynnän kautta, ja sen takia kannanhoidol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

linen metsästys ja sen aloittaminen on lähempänä teidän tavoitettanne myös salametsästyksen vähentämisessä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

20.42 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Varmasti olisi hyvä, että meillä olisi samat pohjatiedot. Selkeästi meillä on erilaista tietoa, kuinka yleistä salametsästys Suomessa on. Olen itse luottanut poliisin, Luonnonvarakeskuksen ja Riistahallinnon tietoon siitä, että salametsästys on todellakin suuri ongelma Suomessa. Esimerkiksi asiantuntijoiden mukaan jopa 90 prosenttia kaikesta salametsästyksestä jää pimentoon, joten siinä mielessä on toki luonnollista, että se ei ole arkisissa keskusteluissa aina niin esillä, mutta meillä on paljon tutkimustietoa juurikin näistä luonnosta löydettyistä ruhoista, sekä myös, totta kai, meillä on paljon poliisitutkinnassa tälläkin hetkellä useita merkittäviä salametsästyksen liittyviä tapauksia. Juuri tässä kuussa kuulimme Kuhmostakin, että siellä on Rajavartiostolla tutkinnassa salametsästyksen liittyvä salakaato. Se liittyi hirven kaatamiseen eikä siis sinänsä tämän aloitteen aihepiiriin suoraan, mutta veikkaisinpa niin, että meillä ei ole kolkkaa Suomessa, missä salametsästystä ei tapahdu. Ja me emme ajattele niin, että sitä tapahtuisi jokaikaisessa kodissa, missä on metsästysase tai metsästämistä harrastetaan, vaan suurin osa metsästäjistä on vastuullisia. He noudattavat säännöksiä ja tekevät paikallisesti usein varsin hyvää työtä — ehkä tässä voi antaa myös pienet kiitokset metsästäjille. Monesti on näitä ennallistamishankkeita, ja metsästäjät ylläpitävät monia laavuja, eräkerhot järjestävät tekemistä maaseudun lapsille ja paikallisyhteisöille, mitä ei välttämättä kukaan muu sillä alueella enää järjestäisi, ellei siellä olisi eräkerhoa. Mutta samalla meidän on ymmärrettävä, että metsästämiseen liittyy tällainen kurja ilmiö kuin salametsästys. Vaikka se onkin metsästäjäporukoissa marginaalinen, niin meidän luonnon ja tämän koko toiminnan hyväksyttävyyden kannalta on kyse kuitenkin ilmiöstä, josta meidän täytyy pystyä puhumaan.

Itse pidän näitä salametsästystapauksia, mitä tälläkin hetkellä on, esimerkiksi erityisesti tätä varsin paljon mediassa ollut Lapinlahden poikkeuksellisen törkeää salametsästysvyyhtiä, todella häpeällisenä, että meillä pystyy tällaisista tapahtumaan. Tähän ilmiöönhän liittyi juuri tämän Lapinlahden tilanteen osalta, että se oli itse asiassa tiedossa aika laajalti kunnan asukkaiden piirissä mutta siitä ei uskallettu kertoa. Eli kyllä tämä on asia, mistä meidän täytyy pystyä tässä talossa puhumaan ja keksiä niitä ratkaisuja. Me olemme esittäneet edustaja Elon kanssa yhden, ja jos joku esittää paremman, niin me mielellämme käännyimme sitten kannattamaan sitä, mutta tämä on yksi ratkaisu.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.